

รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม
โครงการ การพัฒนาชุมชนต้นแบบเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิต ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่
ความยั่งยืนของประเทศ ระยะที่ 1

1. ชื่อกิจกรรม

การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามและผ้าย้อมสีธรรมชาติโดยใช้แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบธุรกิจอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. หน่วยงาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

3. การสรรหาชุมชนต้นแบบ [1] – [5]

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร คือ ชุมชนจากศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงจำนวน 125 ศูนย์ โดยแบ่งเป็นศูนย์หลักจำนวน 18 ศูนย์ และศูนย์ขยายจำนวน 107 ศูนย์ ในโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 โดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานทุกอำเภอ โครงการมีการปลูกฝังให้ยึดถือปฏิบัติในระดับครัวเรือนเกษตรกร ภายใต้เป้าหมายที่ว่า “เกษตรกรสกลนคร ตั้งใจใช้ชีวิต เพื่อความสุขแบบพอเพียง” (สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร. 2561)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (หทัยชนก พรอคเจริญ. 2555) คือ ชุมชนในจังหวัดสกลนครที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงศูนย์หลัก โครงการเศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 โดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน มีจำนวน 18 ศูนย์หลักทุกอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอพรรณานิคม อำเภอนาหว้า อำเภอวาริชภูมิ อำเภออากาศอำนวย อำเภอบ้านม่วง อำเภอกุดบาก อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอคำตากล้า อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอพังโคน อำเภอเจริญศิลป์ อำเภอเต่างอย อำเภอนิคมน้ำอูน อำเภอวาริชภูมิ อำเภอส่องดาว อำเภอโพนนาแก้ว และอำเภอภูพาน โดยมีกระบวนการ การคัดเลือกชุมชนแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1) **คัดเลือกรอบที่ 1** โดยการประชุมหารือข้อมูลปฐมภูมิหรือทุติยภูมิกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ช่างชายโขง รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัย และนวัตกรรม (อว.ส่วน

หน้า) และพัฒนาชุมชน ให้ภาคีเครือข่ายประเมินชุมชนในแต่ละศูนย์เรียนรู้ พิจารณาจากการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและชุมชนมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสกลนคร ได้แก่ เนื้อโคขุนโพนยางคำ นม UHT/พาสเจอร์ไรส์ ผ้าอ้อมคราม น้ำหมากเมา ข้าวฮาง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดสกลนคร โดยได้เลือก 4 ชุมชน จาก 4 ศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ OTOP คือ ผ้าอ้อมครามภูมิปัญญาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษจะใช้ความรู้ ความสามารถ ที่ได้รับการถ่ายทอดกันมา แต่ครั้ง ปู ยา ตา ยาย โดยการทอผ้าด้วยมือไว้ใช้เองและเป็นเอกลักษณ์ของชาวสกลนคร จากข้อมูลการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP 5 ลำดับแรกผ้าอ้อมครามอยู่ในลำดับที่ 3 มียอดจำหน่ายในปี 2560 จำนวน 225,444,480 บาท และปี 2561 มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ 342,331,013 บาท (ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดสกลนคร (ข้อมูล ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2561) ทำให้ได้ชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกรอบที่ 1 จำนวน 4 ศูนย์เรียนรู้ ดังนี้

- 1.1) บ้านดอนกอย ตำบลสว่าง อำเภอพรรณนานิคม จังหวัดสกลนคร
- 1.2) บ้านดอนหัน ตำบลบงเหนือ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
- 1.3) บ้านหนองบัวบาน ตำบลหนองบัว อำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดสกลนคร
- 1.4) บ้านหนองสะโน ตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

2) **คัดเลือกรอบที่ 2** นักวิจัยนำผลการคัดเลือก 4 ชุมชน มาจัดกลุ่มชุมชนและแยกประเภทชุมชน นำแบบสำรวจประเมินชุมชนข้อมูลปฐมภูมิหรือทุติยภูมิกับภาคีเครือข่ายพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน วิทยากรชุมชน กลุ่มแปรรูปชุมชน กลุ่มสตรีชุมชน เกษตรกร โอท็อป OTOP และประชาชน เพื่อคัดเลือกชุมชนที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจเพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยการแบ่งระดับคะแนนประยุกต์จากหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผล การแปลความหมายตามเกณฑ์ของ Bloom (1971) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าระดับคะแนน

- ระดับสูง (Platinum) คะแนนระหว่าง 101-150 คะแนน
- ระดับปานกลาง (Gold) คะแนนระหว่าง 51-100 คะแนน
- ระดับต่ำ (Silver) คะแนนระหว่าง 0-50 คะแนน

การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายประยุกต์จากการแยกกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SME) และกลุ่มผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) แยกออกเป็นเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มแรก Silver กลุ่มที่ 2 คือ Gold และกลุ่มสุดท้ายคือ Platinum สามารถแบ่งตามคุณลักษณะโดยอาศัย Goal (เป้าหมาย) Character (บุคลิกภาพ) Mindset (ความคิดเห็น) และ Need (ความต้องการ) กระบวนการวินิจฉัย เป็นการประเมินข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ เพื่อระบุความต้องการที่ชัดเจนของผู้ประกอบการ นักวิจัยจะต้องสามารถทำการการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและระยะเวลาของกระบวนการทำงาน เช่น ผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนาจากงานวิจัยจะตอบโจทย์ตลาดได้หรือไม่ และมีโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการหรือไม่ การแบ่งกลุ่มผู้ประกอบการสามารถแบ่งได้ ดังนี้

2.1) กลุ่มผู้ประกอบการที่เป็น silver นักวิจัยจะต้องช่วยคิด/ทำ/ขาย อย่างเบ็ดเสร็จ ซึ่งจะ เป็นเรื่องที่ยากสำหรับนักวิจัย เพราะต้องใช้ความรู้ที่หลากหลายศาสตร์ จึงทำให้การทำงานกับผู้ประกอบการ กลุ่มนี้มีความลำบากทั้งในแง่การบริหารจัดการงานวิจัยและการจัดการเพื่อใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเมื่อเสร็จ สิ้น

2.2) กลุ่มผู้ประกอบการที่เป็น Gold เป็นกลุ่มที่มีความพอเพียงมีความสามารถในการขาย สินค้าได้ดี ดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง หากได้รับคำแนะนำที่ดีจะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการดำเนิน ธุรกิจมากขึ้น

2.3) กลุ่มผู้ประกอบการที่เป็น Platinum นักวิจัยจะเป็นเพียงแค่ช่วยทำเพื่อให้เกิด ผลลัพธ์ต้นแบบจากกระบวนการ/วิธีวิจัย ส่วนการคิด/ขาย ตัวผู้ประกอบการสามารถทำได้ด้วยตนเอง นักวิจัยทำงานได้สะดวกขึ้น

ได้ชุมชนที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 2 ชุมชน ดังนี้

2.1) บ้านดอนกอย ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

2.2) บ้านหนองสะโน ตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

3) **คัดเลือกรอบที่ 3** ประชุมหารือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พัฒนาชุมชนและผู้นำชุมชนที่ ผ่านการคัดเลือกรอบที่ 2 เพื่อคัดเลือกชุมชน ให้ได้ 1 ชุมชน คัดเลือกชุมชนที่ได้คะแนนสูงสุดได้ชุมชนที่ผ่าน การคัดเลือกรอบที่ 3 จำนวน 1 ชุมชนตัวอย่าง ได้แก่ บ้านดอนกอย ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

รูปที่ 1 ทีมงานคณะวิจัย มทร.อีสาน เก็บข้อมูลจากภาคีเครือข่ายและกลุ่มแปรรูปผ้าพื้นเมือง

รูปที่ 2 กลุ่มแปรรูปผ้าพื้นเมือง บ้านดอนกอย ต.สว่าง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร

รูปที่ 3 ทีมงานวิจัย มทร.อีสาน ภาควิชาเครื่องทอ และกลุ่มแปรรูปผ้าพื้นเมือง บ้านดอนกอย
ต.สว่าง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร

4. บริบทภาพรวมของตำบล/อำเภอ

- บ้านดอนกอย ต.สว่าง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร 47130
- มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 204 ครัวเรือน
- จำนวนประชากรทั้งสิ้น 871 คน แบ่งเป็น เพศชาย 430 คน และ เพศหญิง 441 คน
- ช่วงอายุเฉลี่ยรวมสูงสุดอยู่ในช่วง 35 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.83
เพศชาย 111 คน คิดเป็นร้อยละ 12.74 เพศหญิง 114 คน คิดเป็นร้อยละ 13.09
- การประกอบอาชีพ ประกอบด้วย เกษตรกรรม ค้าขาย อุตสาหกรรมครัวเรือน รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท รับจ้าง โดยร้อยละ 50.33 ประกอบอาชีพ เกษตร-ทำนา
- รวมรายได้ของแต่ละครัวเรือน ปี 2562 – 2565 (ปี 2563 ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล)
  - รายได้ของแต่ละครัวเรือน จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับหมู่บ้าน ปี 2562
รวมรายได้จากทุกแหล่ง ของหมู่บ้าน/ชุมชน (เฉลี่ยต่อคน/ปี) รวม 50,129.63 บาท
  - รายได้ของแต่ละครัวเรือน จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับหมู่บ้าน ปี 2564
รวมรายได้จากทุกแหล่ง ของหมู่บ้าน/ชุมชน (เฉลี่ยต่อคน/ปี) รวม 46,810.89 บาท
  - รายได้ของแต่ละครัวเรือน จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับหมู่บ้าน ปี 2565
รวมรายได้จากทุกแหล่ง ของหมู่บ้าน/ชุมชน (เฉลี่ยต่อคน/ปี) รวม 56,935.13 บาท
- บ้านดอนกอยเป็นหมู่บ้านที่ถือได้ว่าเป็นชุมชนที่เข้มแข็งแห่งหนึ่งของเขตตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เพราะมีสินค้า OTOP คือผ้าย้อมคราม ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นหลังได้สืบสานความเป็นไทย อีกทั้งดอนกอยยังเป็นหมู่บ้านที่มีความสมัครสมานสามัคคีกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านของตนเองตลอดเวลา อาจเป็นเพราะมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เนื่องจากไม่เคยหยุดนิ่งในการที่จะพัฒนาชุมชนให้มีกิจกรรมต่างอยู่เสมอๆ และยังมีหน่วยราชการทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาตลอดเวลา

รูปที่ 4 กลุ่มแปรรูปผ้าพื้นเมือง บ้านดอนกอย สกลนคร

5. ข้อมูลก่อนการพัฒนาชุมชนต้นแบบ

- ชุมชนยังไม่มีกลไกขับเคลื่อน/ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy: SEP) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
- ชุมชนยังขาดนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการส่งเสริมการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ชุมชนยังขาดโมเดลธุรกิจ/กลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม

6. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDG

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นเป้าหมายการพัฒนาระดับโลกที่นำเสนอโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations) มีระยะเวลา 15 ปี เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 2559 – 2573 โดยประเทศสมาชิก 193 ประเทศ ได้ลงนามรับรองวาระการพัฒนา 2030 (Agenda 2030) ในวันที่ 25 กันยายน 2558 เป้าหมาย SDGs มีทั้งหมด 17 ข้อ ครอบคลุมมิติสังคม (People) เศรษฐกิจ (Prosperity) สิ่งแวดล้อม (Planet) สันติภาพ (Peace) และหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ซึ่งสอดคล้องกับสามเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability) คือ ด้านสังคม (People) สิ่งแวดล้อม (Planet) และ Profit (ผลกำไร) จุดเน้นที่สำคัญของเป้าหมาย SDGs คือ การมุ่งที่จะกำจัดความยากจนในทุกมิติ ลดความเหลื่อมล้ำทั้งในประเทศและต่างประเทศ รับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้โลกยังเป็นระบบสนับสนุนสิ่งมีชีวิตได้อยู่

หลักการที่เป็นพื้นฐานของ SDGs ที่สำคัญคือหลักการพัฒนาที่ครอบคลุม (Inclusive Development) และหลักการพัฒนาอย่างบูรณาการ (Integrated Development) หลักการพัฒนาที่ครอบคลุม (Inclusive Development) คือ การพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง มุ่งให้ผลประโยชน์ของการพัฒนากระจายไปยังกลุ่มคนทุกกลุ่มในสังคม คนเปราะบางและด้อยโอกาสกลุ่มต่าง ๆ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะและโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อน การพัฒนาอย่างบูรณาการ (Integrated Development) จึงเป็นหลักที่สำคัญอีกประการหนึ่ง หมายถึง ในการบรรลุเป้าหมาย SDGs จำเป็นต้องใช้ศาสตร์หลายศาสตร์เพื่อทำความเข้าใจและหาหนทางเพื่อบรรลุความยั่งยืน และต้องการความร่วมมือจากหลายภาคส่วน

ที่มา: <https://sdgs.un.org/goals>

ความเชื่อมโยงระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน [6]

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) อย่างกลมกลืน เพราะมีเป้าหมายปลายทางที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ทั้ง SEP และ SDGs ต่างมุ่งพัฒนาและสร้างความสมดุลในมิติสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ส่วนที่เหลื่อมกันอยู่แต่ไม่ขัดกันก็คือ SEP เน้นมิติวัฒนธรรมด้วย ขณะที่ใน SDGs มิติวัฒนธรรมแฝงอยู่ในหลายเป้าหมาย และมีส่วนของสันติภาพและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเพิ่มเข้ามา

ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่มีปรากฏอยู่ในการประยุกต์ใช้ SEP ในภาคเกษตร คือ เกษตรทฤษฎีใหม่ ในระยะที่ 3 หลังจากชุมชนมีความเข้มแข็งแล้วจึงขยายความร่วมมือมายังองค์กรภายนอกชุมชน ซึ่งในส่วนนี้ SDGs จะมีความชัดเจนกว่า SEP ในแง่ที่ว่า SDGs ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างชัดเจนในรายละเอียดของเป้าหมาย (Goals) 17 ประการ และเป้าประสงค์ (Targets) 169 ประการ

นอกจากนี้ SEP ยังช่วยเสริม SDGs ให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้นไปอีกเพราะ SEP ให้หลักการในการดำเนินการเพื่อการบรรลุ SDGs ด้วย โดย SEP ให้หลักในการดำเนินการเอาไว้ว่า

(1) การดำเนินการใด ๆ เพื่อบรรลุ SDGs ต้องอาศัยองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และคำนึงมิให้มีผลกระทบทางลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม)

(2) การดำเนินการต้องพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ให้รอบด้าน เห็นเหตุ เห็นผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบของแต่ละทางเลือก (หลักความมีเหตุผล)

(3) การดำเนินการควรใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้พอดีกับการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ไม่เกิดของเหลือ เน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในครัวเรือนหรือในชุมชนอยู่ก่อนที่จะขยายไปพึ่งพาภายนอก (หลักความพอประมาณ)

(4) การดำเนินการควรเตรียมการเพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ (หลักภูมิคุ้มกัน)

(5) การดำเนินการจะบรรลุผลได้หากเริ่มจากการระเบิดจากข้างใน เริ่มจากท้องถิ่นซึ่งในการเริ่มดำเนินการจากท้องถิ่นได้นั้นจะต้องไม่ละเลยมิติวัฒนธรรมท้องถิ่นที่จะช่วยเชื่อมโยงคนในท้องถิ่นกับการพัฒนาได้

ยิ่งไปกว่านั้น SEP ยังช่วยกำหนดเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ด้วย คือ การพัฒนาที่สุดท้ายต้องมุ่ง “ความสุข” และ “ประโยชน์สุข” ของสังคม ซึ่งหลักคิดนี้จะช่วยให้การพัฒนาที่เกิดขึ้นมิได้เกิดขึ้นแบบเพียงแค่นี้ แต่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความสุขและประโยชน์สุขของสังคมด้วย

กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดอนกอย สกลนคร บนวิถีแห่งความ “พอเพียง” และ “การออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-design)” [7] – [9]

ชาวบ้านดอนกอย สกลนคร ส่วนใหญ่นั้นมีวิถีแห่งความพอเพียงอยู่แล้ว เนื่องด้วย “วิถีชีวิตของคนที่นี่จะทำนา ปลูกผักสวนครัวกินเอง พอถึงเวลาพักทำนา ก็มารวมกลุ่มกันทำผ้าย้อมคราม ทำให้ไม่ต้องไปกรุงเทพฯ ในกลุ่มมีการแบ่งเงินกันทุกเดือน ไม่เคยไปกู้เงินใคร เพราะพออยู่ พอกิน มาทำผ้าย้อมครามกับกลุ่มก็ได้เงินเป็นรายเดือน”

เมื่อมีวิถีชีวิตผูกพันกับการทำเกษตรกรรมและการทำผ้าย้อมคราม ทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มทอผ้าบ้านดอนกอย สกลนคร สามารถดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียงได้อย่างลงตัว โดยมีหนี้สินจากการกู้เงิน ทั้งจากธนาคารพาณิชย์ และโครงการต่างๆ ของภาครัฐ น้อยมาก บางคนก็ไม่มีหนี้สินเลย เมื่อไม่มีหนี้แล้วจะเกิดความสบายใจ แม้จะไม่มีเงินเก็บมากนัก ไม่มีรถหรู ขับมาทำผ้าย้อมครามและใช้ในชีวิตประจำวัน กลับได้พบกับสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่ง นั่นคือความพอใจ

ชาวบ้านดอนกอยช่วงที่เริ่มต้นมาเป็นสมาชิกกับกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดอนกอย จังหวัดสกลนคร กับ คุณถวิล อุปรี ประธานกลุ่ม ในช่วงปี 2536 หลังจากประธานกลุ่มเริ่มก่อตั้งไปแล้ว 1 ปี ในเดือนแรก มีรายได้วันละ 16 บาท ช่วงเดือนที่ 2-3 มีรายได้เพิ่มขึ้นเป็น 300-600 บาท และจนกระทั่งปัจจุบันนี้มีรายได้เดือนละประมาณ 10,000 บาท นับว่าเป็นรายได้ที่ทำให้พึ่งพาตนเองได้ เพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายการเดินทาง ค่าอาหาร และค่าเสียเวลา

เพราะฉะนั้นในกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดอนกอย ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จะได้พบกับสมาชิกที่ไม่มีหนี้สินเลยได้จำนวนมาก ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเลยสำหรับสังคมในยุคปัจจุบัน ดังนั้น การน้อมนำแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) มาประยุกต์ใช้ จึงทำให้ชีวิตเกิดความ “ธรรมดา” และนำมาสู่ภาวะการปลดหนี้อย่างถาวร เพียงเท่านี้ก็พบกับคำว่า “ความสุข” ได้อย่างสมาชิกกลุ่มทอผ้าและชาวบ้านดอนกอย สกลนคร

จากที่ได้กล่าวมาชาวบ้านดอนกอยสกลนครนั้น มีวิถีแห่งความ “พอเพียง” เป็นทุนเดิมอยู่ก่อนแล้ว การเปลี่ยนวิถีชีวิตของชาวบ้านดอนกอยให้เปลี่ยนมาเป็นระบบ “เศรษฐกิจทุนนิยม” โดยการมุ่งหวังเพียงผลกำไรหรือการเพิ่มรายได้ต่อครัวเรือนแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่สนใจวิถีชีวิตดั้งเดิมและภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น คงไม่อาจนำมาซึ่ง “ความสุข” และความ “พอเพียง” อย่างยั่งยืนได้

การหาวิธีให้ชาวบ้านสามารถดำเนินชีวิตได้ตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเรียบง่าย ธรรมดา มีความสุข แต่ก็พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ จนสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้นั้น คณะผู้วิจัยได้น้อมนำหลักการพึ่งตนเองจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ในด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือแต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีการมุ่งที่การลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือจะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกินพอใช้และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า

“...การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้ เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้าที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไป ก็คือให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง...”

รวมถึงในด้านเทคโนโลยี กล่าวคือจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง รวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทย และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง ดังกระแสพระราชดำรัสความว่า

“...การเสริมสร้างสิ่งที่ชาวบ้านชนบทขาดแคลนและต้องการ คือความรู้ในด้านการเกษตรกรรม โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งที่เหมาะสม...”

จากหลักการดังกล่าว คณะผู้วิจัยได้เลือกแนวคิด Eco Design หรือการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ รวมถึงการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ย่อมครามและผ้าที่ย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอผ้าบ้านดอนกอย สกลนคร การเปลี่ยนจากการทำผ้าที่ย้อมครามและสีธรรมชาติขายแบบเดิม มาเป็นการทำผ้าที่ย้อมครามที่ใช้แนวคิด Eco Design ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการชี้ให้เห็นเหตุผลในการปรับเปลี่ยน คือ

ทำไมต้องเปลี่ยนมาเป็นการทำผ้าที่ย้อมครามที่ใช้แนวคิด Eco Design:

1. ลดผลเสียที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม การใช้งานวัสดุที่ดีกับโลก คำนึงถึงกระบวนการผลิตและการจัดการ จะส่งผลในแง่ดีต่อสิ่งแวดล้อม เพราะไม่มีการปล่อยมลพิษ ใช้วัสดุน้อยชนิด ทำให้ไม่ต้องทำลายธรรมชาติมาก
2. ลดการใช้พลังงานในการผลิต, ลดต้นทุนการผลิต เมื่อมี Eco Design ดี การใช้พลังงานในการผลิตทั้งหมดย่อมลดลง ช่วยลดทรัพยากรพลังงานในภาพรวม และทำให้มีพลังงานเหลือใช้มากขึ้น
3. เกิดผลงานที่มีคุณภาพมากขึ้น เมื่อมีการคิดและออกแบบอย่างครบวงจร ย่อมก่อให้เกิดการแข่งขัน มีผลงานคุณภาพ สวยงาม ตามกระแสความนิยม

4. สร้างอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน Eco Design คือความยั่งยืน และการออกแบบที่ดีย่อมทำให้เกิดการดีไซน์ที่ดีต่อกันเรื่อย ๆ กลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ใช้พลังงานต่ำ ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อย ทำให้ได้รับความนิยจากผู้รักสิ่งแวดล้อม และส่งผลดีในระยะยาว

5. ทำให้ตลาดเปิดกว้างมากขึ้น เมื่อมีเจ้าที่ประสบความสำเร็จ ย่อมมีผู้ทำตามมาเรื่อย ๆ และสร้าง Ecosystem ขนาดมหึมาได้ในที่สุด และจะส่งผลให้ตลาดของ Eco Design นั้นเปิดกว้าง สร้างมูลค่าได้อย่างยั่งยืน

เมื่อมีเหตุผลชัดเจนในการปรับเปลี่ยน นักวิจัยได้วางแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้ชาวบ้านค่อย ๆ ทำการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการทำผ้าอ้อมคราม ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ เพิ่มช่องทางการทำการตลาด และอยู่ได้อย่างยั่งยืนภายในชุมชนและเยียวาสีสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในพื้นที่ พื้นฟูและลดปริมาณน้ำเสียที่ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

การปรับเปลี่ยนจากการทำผ้าอ้อมครามตามที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับซื้อกำหนดมาเป็นการทำผ้าครามตามแนวทาง Eco Design ดำเนินการโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน และวิธีการสมัยใหม่เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ต่างคำนึงอย่างครบวงจรตั้งแต่แรกเริ่มการผลิต จนถึงสิ้นสุดการกำจัด เพื่อการรักษาเยียวาตนเองและธรรมชาติ สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามหัวใจของหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านดอนกอย สกลนคร ต้องกล้าเปลี่ยนแปลง และกล้าขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงนั้น พร้อมกับมีความรู้ทันสมัยเรื่องแนวคิด Eco Design การออกแบบที่ส่งผลดีกับโลก

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบ้านดอนกอย สกลนคร

ชัดเจนความยากจนทุกรูปแบบในชุมชน

สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

พลังงานสะอาดราคาถูก สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา

ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีประสิทธิภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและ ยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

สร้างความตระหนักถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคม สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและ การบริโภคที่ยั่งยืนของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ลดและจัดการการปล่อยของเสียเป็นพิษออกสู่ ธรรมชาติอย่างถูกต้อง

หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลาย ทางชีวภาพ อนุรักษ์พันธุ์พืช และใช้บริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ร่วมมือกันระหว่างนักวิชาการ นักวิจัยท้องถิ่น อำเภอ พัฒนาชุมชน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ เพื่อประโยชน์ของหมู่บ้าน

จากงานวิจัยข้างต้น พบว่ากระบวนการของงานวิจัยเพื่อชุมชนบ้านดอนกอยได้ผนวกหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง (SEP) เพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และประโยชน์สุขของสังคม ดังนี้

งานวิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าอ้อมครามโดยใช้แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบธุรกิจ อย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีวิทยากรไปกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และตระหนักถึงปัญหาาร่วมกัน ทำให้เกิดการระเบิดจากข้างใน (SEP 2) ทำให้ทิศทางการพัฒนาในกลุ่มทอผ้าอ้อมครามเป็นไปตามความต้องการ ของชุมชนอย่างแท้จริง

งานวิจัยเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหลายภาคส่วนทั้งภาคชุมชน ภาควิชาการ และภาครัฐ ทำให้ เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (SEP 10) การเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาาร่วมกัน (SDG 17)

กระบวนการวิจัยเป็นการสร้างเงื่อนไขความรู้โดยอาศัยการผนวกระหว่างความรู้ทางวิชาการ ความรู้ ท้องถิ่น และประสบการณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มคุณภาพของการผลิตผ้าอ้อมคราม โดยเป็นองค์ความรู้ที่ทำให้ ชาวบ้านเข้าใจง่าย (SEP 9) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง (SDG 4)

ภูมิปัญญาชาวบ้าน วัฒนธรรมท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการสร้างทุนทางสังคมเพื่อการเรียนรู้และสืบทอด ลวดลายผ้าครามที่สืบทอดกันมาเปลี่ยนให้เป็นรูปแบบดิจิทัล เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาอย่างบูรณาการเพื่อ คงอยู่อย่างยั่งยืน (SDG 9)

การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าอ้อมครามเป็นไปอย่างบูรณาการโดยเริ่มจากการเตรียมเนื้อคราม จากไบตันครามด้วยนวัตกรรมที่ช่วยลดเวลา ความเมื่อยล้า และเพิ่มคุณภาพของเนื้อคราม (SDG 9) ต่อมาสู่ งานด้านการก่อกและเตรียมน้ำอ้อมครามที่ใช้ส่วนประกอบจากธรรมชาติทั้งหมด (SDG 12) ขยายมาสู่งานด้าน การกำจัดและบำบัดน้ำอ้อมครามเสื่อมสภาพก่อนการปล่อยลงสู่ธรรมชาติ (SDG 15) โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจตาม หลักการใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ (SEP 13) ขยับมาทำการออกแบบผลิตภัณฑ์ด้วยการออกแบบเชิงนิเวศ

เศรษฐกิจ (SDG 12) การติดตั้งโซลาร์เซลล์ออนกริดเพื่อลดการใช้พลังงานในการผลิต (SDG 7) และพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (SEP 19) เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์ผ้าอ้อมครามที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (SDG 12) ที่มีต้นทุนการผลิตต่ำลง ส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นสามารถขายสินค้าได้อย่างยั่งยืน (SDG 8)

งานวิจัยเพื่อชุมชนบ้านดอนกอย สกลนคร เป็นกลไกหลักในการชวนชาวบ้านมาสร้างความรู้ท้องถิ่นบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของคนในชุมชน เป็นหนึ่งในหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถเป็นหลักการพื้นฐานในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้บรรลุถึงความสุขสงบ สมดุล และประโยชน์สุขของสังคมได้

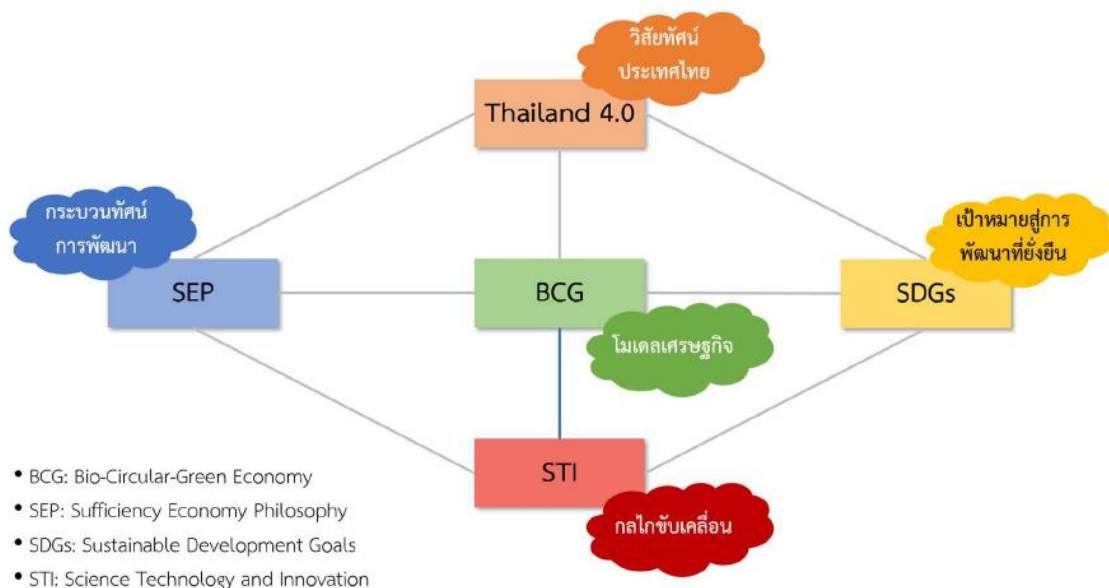
7. BCG Economy Model เพื่อการพัฒนา [10]

โมเดลเศรษฐกิจ BCG มุ่งไปที่การสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรที่มีความหลากหลายด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ร่วมกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์และความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ใน 4 สาขายุทธศาสตร์ ประกอบด้วย (1) การเกษตรและอาหาร (2) สุขภาพและการแพทย์ (3) พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ และ (4) การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

โมเดลเศรษฐกิจ BCG มีเป้าหมายเชิงคุณภาพที่ตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญอย่างยั่งยืนต่อการรักษาฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว การบริหารจัดการทรัพยากร เช่น ทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ ที่ดิน ทะเล และชายฝั่งให้เกิดความยั่งยืน โดยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การบริโภคสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่นหรือสินค้าที่ผลิตตามฤดูกาล การให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาวิกฤติสิ่งแวดล้อม ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภคเพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน และการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเพิ่มศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้กับทุกภาคส่วนด้วยการปรับปรุงกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน/เชื้อเพลิงชีวภาพ การผลิตไฟฟ้าจากของเสีย และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการใช้กลไกการทำงานในลักษณะจุดภาคี และส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของชุมชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อยู่บนพื้นฐานของการสร้าง การใช้ข้อดีความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ เชื่อมโยงกับทุนทางปัญญา และความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อรังสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการรูปแบบใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง สามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวผ่านระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ อาทิ การให้ประสบการณ์กับนักท่องเที่ยวผ่านการท่องเที่ยวเชิงอาหารไทย การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เชื่อมโยงกับการแพทย์แผนไทย การท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น

รวมถึงการพัฒนาเพื่อส่งออกสินค้าและบริการเหล่านี้ ผ่านของขวัญ ของฝากที่สร้างสรรค์อย่างมีอัตลักษณ์ การจัดการด้านระบบและมาตรฐานที่กำกับธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั่วโลก

ที่มา: ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ.2564 – 2569

โดยในกิจกรรม “การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าอ้อมครามและผ้าอ้อมสีธรรมชาติโดยใช้แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบธุรกิจอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ได้นำหลักการของโมเดล BCG มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยในแต่ละภาคส่วนดังต่อไปนี้

1. เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy)

เศรษฐกิจชีวภาพ หรือ เศรษฐกิจฐานชีวภาพ คือ ระบบเศรษฐกิจที่นำความรู้ และนวัตกรรม โดยเฉพาะทางด้านชีววิทยาหรือวิทยาศาสตร์ชีวภาพอื่นๆ มาช่วยพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ เช่น การเกษตร อาหาร สุขภาพ การแพทย์ และพลังงาน ให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

โดยในงานวิจัยนี้ มทร.อีสาน ได้ดำเนินการกิจกรรมย่อยดังต่อไปนี้

1) ชื่อแผนการ : การก่อกำเนิดผ้าอ้อมครามและการเลี้ยงหมักครามด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ภูมิปัญญา ร่วมกับวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม

ตอบโจทย์

- SDG9 อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน : สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

- SDG12 บริโภคและผลิตอย่างมีความรับผิดชอบ : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าชี้วัด

- เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ประสานระหว่างภูมิปัญญาของชุมชนบ้านดอนกอยกับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจนเกิดสูตรในการก่อกำหม้อและการเลี้ยงหม้อครามใหม่ที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพสูง จำนวน 1 สูตร

รูปกิจกรรม

รูปที่ 5 กิจกรรมวันที่ 1 ทำความเข้าใจ เตรียมงานทดสอบ/ตรวจสอบ

รูปที่ 6 กิจกรรมวันที่ 2 ย้อมทดสอบ ผลน้ำย้อมหลังการย้อม การเติมอาหารหลังย้อม

รูปที่ 7 กิจกรรมวันที่ 2 – 3 จัดการหม้อที่ไม่มา

รูปที่ 8 กิจกรรมวันที่ 3 การทดสอบเฉดสีจากการย้อมคราม

รูปที่ 9 การออกติดตามภายหลังดำเนินการและถอดองค์ความรู้

รูปที่ 10 การก่อกำหนดธรรมชาติ กระบวนการเตรียมน้ำย้อมจากวัตถุดิบจากธรรมชาติสำหรับการย้อมคราม

เคล็ดลับหม้อมสวยจากกลุ่มย้อมครามบ้านดอนกอย สกลนคร

วัตถุดิบสำหรับก่อกำหนด

- เนื้อคราม ใช้ครามฝักงอ ปริมาณปูนที่เติมร้อยละ 10-12 ค่า pH 11.5
- น้ำต่างขี้เถ้า เตรียมวิธีดั้งเดิม โดยใช้ไม้ชนิดต่างๆ เผาและนำมารวบรวมด้วยกัน ค่า pH 9.00-10.05
- น้ำสมุนไพรวรรณ เพลือกเพทา เพลือกมะม่วง ใบมน เหมือดน้อย ใบสมอ ใบส้มเสี้ยว ค่า pH 5.0-6.0
- ขี้เถ้า ตะกอนจากหม้อมคราม ค่า pH 11-12

เคล็ดลับข้อมผ้าสวยจากกลุ่มทอผ้าข้อมครามบ้านดอนกอย สกลนคร

- **ภาชนะข้อม** วงบ่อซีเมนต์ ปริมาณน้ำข้อมมาก ช่วยเสริมให้การข้อมมีประสิทธิภาพ
- **วิธีการข้อม** ลงข้อมพร้อมกัน เสริมประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการข้อม
- **วิธีการล้าง** ล้างที่ลำธารและนำกลับมาล้างที่ศูนย์ที่ปริมาณน้ำประปาลดลง ลดต้นทุนและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- **วิธีการจัดการเส้นใย** ทำความสะอาดเส้นใยก่อนข้อม แล้วนำมาล้างทำความสะอาดแล้วปรับสภาพก่อนการนำไปทอ

เคล็ดลับเลี้ยงหม้อให้มีคุณภาพและเกิดความต่อเนื่องลดต้นทุน

- **วัตถุดิบสำหรับเติมหม้อ** เนื้อครามและน้ำด่างซีเถ่า
- **วิธีการเติมหม้อ** นำเนื้อครามผสมกับน้ำด่างซีเถ่า แล้วนำไปเติมในหม้อข้อม

➤ สรุปองค์ความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านและหลักการทางวิทยาศาสตร์ในการก่หม้อคราม

- **สูตรการข้อม** ใช้ความเป็นเอกลักษณ์และภูมิปัญญาที่สามารถเทียบกับวิทยาศาสตร์แล้วนำไปถ่ายทอดกลับได้อย่างลงตัว
เนื้อคราม 1 กก. น้ำด่างซีเถ่า 2 ลิตร ซีแทน 1 กก. น้ำต้มเปลือกเพทาและมะม่วง อย่างละ 1 ลิตร น้ำใบเหมือดแอ ใบสมอ ใบส้มเลี้ยว อย่างละ 1 ลิตร
- **ภาชนะข้อม** ใช้ภาชนะที่มีขนาดใหญ่ ปริมาณมากความเข้มข้นของสีครามมาก เส้นใยไม่สัมผัสซีแทนไม่ต่างและมีความสม่ำเสมอ
- **วิธีการข้อม** ใช้คนข้อม 3 คนต่อบ่อนับจำนวนวงข้อมพร้อมกับสามารถสร้างเฉดสีได้อย่างสม่ำเสมอ และลดต้นทุนทั้งเวลาและปริมาณการใช้วัตถุดิบ
- **วิธีการจัดการหม้อข้อม** การเติมหม้อด้วยวัตถุดิบหลัก เนื้อครามและน้ำด่างซีเถ่า เป็นอัตราส่วนปกติ แต่สมดุลอย่างอื่นไว้สำหรับการปรุงหม้อ เช่น มะขามเล็กน้อย ใบหนาด

2. เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

เศรษฐกิจหมุนเวียน คือ แนวทางในการออกแบบกระบวนการผลิตภัณฑ์ บริการ และรูปแบบธุรกิจที่สามารถผลักดันให้เกิดการเติบโตทางธุรกิจอย่างยั่งยืนได้ โดยจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการหมุนเวียนของทรัพยากรหรือวัสดุกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งจะส่งผลให้ลดการเกิดของเสีย และนำไปสู่การไม่มีของเสียของเหลือใช้เกิดขึ้น

โดยในงานวิจัยนี้ มทร.อีสาน ได้ดำเนินการกิจกรรมย่อยดังต่อไปนี้

1) ชื่อแผนการ : การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ออกแบบตัดเย็บด้วยผ้ายั่งยืนและสีเขียวภายใต้แนวคิดเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ECO Design)

ตอบโจทย์

▪ SDG12 บริโภคและผลิตอย่างมีความรับผิดชอบ : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าชี้วัด

- เกิดผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าและใช้เทคนิคการตัดเย็บเสื้อผ้าให้เกิดเศษผ้าเหลือทิ้งน้อยที่สุด 3 ผลิตภัณฑ์

รูปกิจกรรม

ECO design

การออกแบบที่ยึดโยงกับทรัพยากรธรรมชาติ ลดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็น
อันนำมาซึ่งมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม เพิ่มความยั่งยืนให้กับโลกและองค์กร

คือการออกแบบบนปรัชญา ดังต่อไปนี้

- ใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียง
- ลดการใช้พลังงานที่ก่อให้เกิดมลภาวะ
  - เหมาะสมกับภูมิอากาศ
- ใช้วัสดุที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมแต่น้อย
  - ยังประโยชน์แต่ประหยัด
- ส่งเสริมไลฟ์สไตล์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

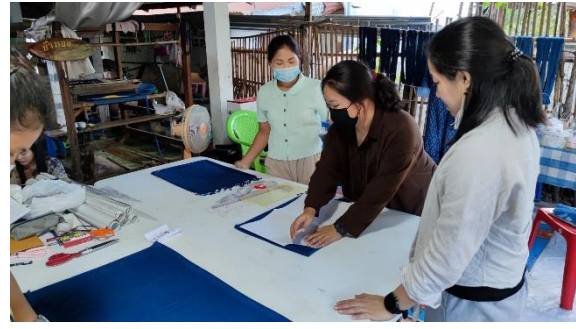
รูปที่ 11 แนวความคิดเกี่ยวกับ ECO Design

<p>การปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> • อินทรี • ไม่ใช่สารเคมี • ใช้เศษเหลือจากอุตสาหกรรมอาหาร 	<p>การปั่นด้าย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม • วัสดุธรรมชาติ • ใช้เศษวัสดุ 	<p>การย้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> • ย้อมด้วยวัสดุธรรมชาติ • ไม่ใช่สารเคมี • มีการบำบัดน้ำ ไปใช้อย่างอื่นต่อ
<p>การนำไปใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต้องใช้ได้นาน ใช้ได้บ่อยๆ • ซ่อมแซมง่าย • ดูแลรักษาง่าย 	<p>การตัดเย็บ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ตัดให้ใครใช้ ตัดตามความต้องการ • ออกแบบไม่ให้เหลือเศษผ้า • ถ้ามีเศษผ้านำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆต่อ • คุณภาพดี คงทน 	<p>การทอ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ทอให้ใครใช้ ตามความต้องการ • ใช้เศษวัสดุไปทำอย่างอื่น เช่น ทอถุงมัดหมี่จนหมด • ใช้เศษด้ายอื่นทำอย่างอื่นต่อ

รูปที่ 12 แนวความคิดเกี่ยวกับ ECO Design ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามและสีธรรมชาติ

รูปที่ 13 กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ออกแบบตัดเย็บด้วยผ้ายั่งยืนและสีธรรมชาติภายใต้แนวคิดเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ECO Design) วันที่ 1

รูปที่ 14 กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ออกแบบตัดเย็บด้วยผ้ายั่งยืนและสีธรรมชาติภายใต้แนวคิดเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ECO Design) วันที่ 2

➤ ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่เกิดจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ออกแบบตัดเย็บด้วยผ้าย้อมครามภายใต้แนวคิด

ECO Design จำนวน 3 ผลงาน

1. เสื้อยูกาตะ

2. กางเกง ECO design

3. เสื้อ ECO design

4. กระเป๋า ECO design

รูปที่ 15 ผลิตภัณฑ์จากออกแบบตัดเย็บด้วยผ้าย้อมครามและสีธรรมชาติภายใต้แนวคิดเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ECO Design)

2) ชื่อแผนการ : การถอดแบบและออกแบบลายผ้ามัดหมี่ย้อนกรมด้วยแอปพลิเคชันออกแบบลายผ้ามัดหมี่

ตอบโจทย์

- SDG12 บริโภคและผลิตอย่างมีความรับผิดชอบ : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าชี้วัด

- เกิดลายผ้ามัดหมี่ย้อนกรมที่เป็นลายของหมู่บ้านดอนกอยในรูปแบบดิจิทัล 10 รูปแบบ

ภาพกิจกรรม

รูปที่ 16 กิจกรรมการถอดแบบและออกแบบลายผ้ามัดหมี่ย้อนกรมด้วยแอปพลิเคชันออกแบบลายผ้ามัดหมี่

รูปที่ 17 กิจกรรมการถอดแบบและออกแบบลายผ้ามัดหมี่ย้อนกรมด้วยแอปพลิเคชันออกแบบลายผ้ามัดหมี่

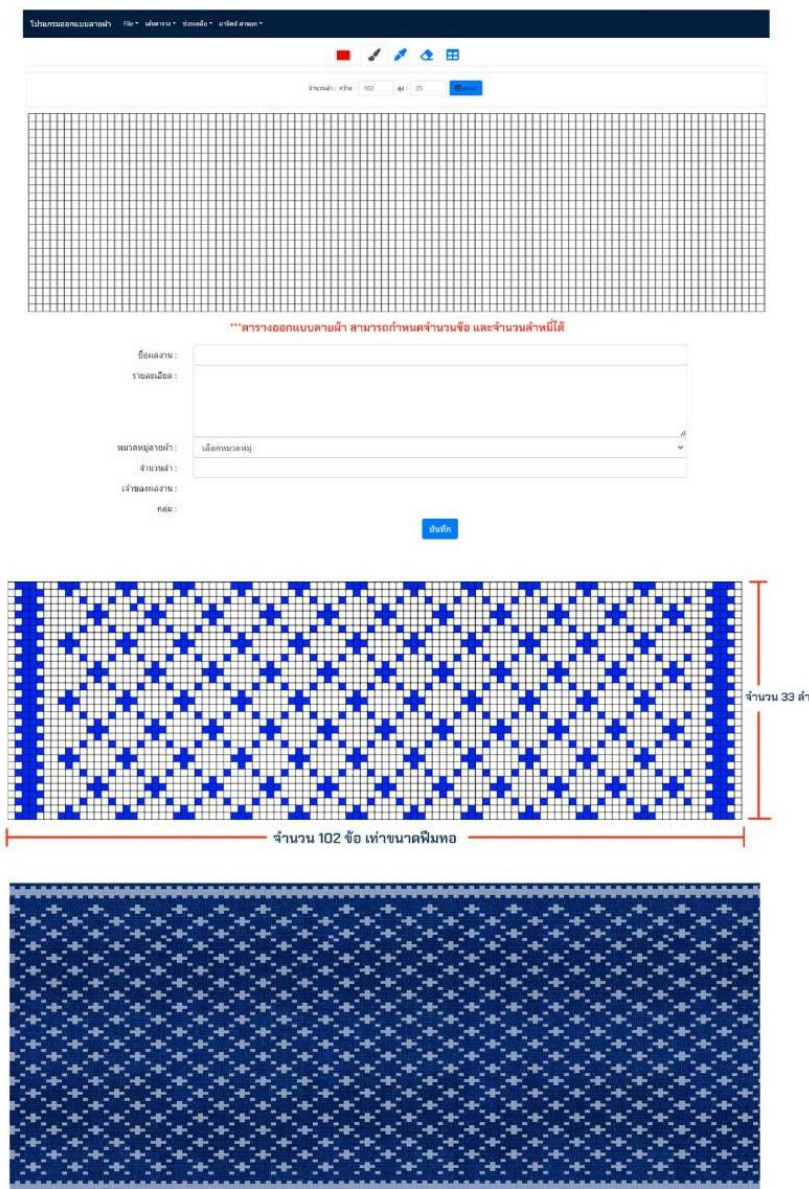
รูปที่ 18 กิจกรรมการถอดแบบและออกแบบลายผ้ามัดหมี่ย้อนกรมด้วยแอปพลิเคชันออกแบบลายผ้ามัดหมี่

- [ลายผ้ามัดหมี่ย้อนครามที่เป็นลายของหมู่บ้านดอนกอยในรูปแบบดิจิทัล 10 รูปแบบ](#)

การถอดแบบและออกแบบลายผ้ามัดหมี่ย้อนคราม ด้วยแอปพลิเคชันออกแบบลายผ้ามัดหมี่

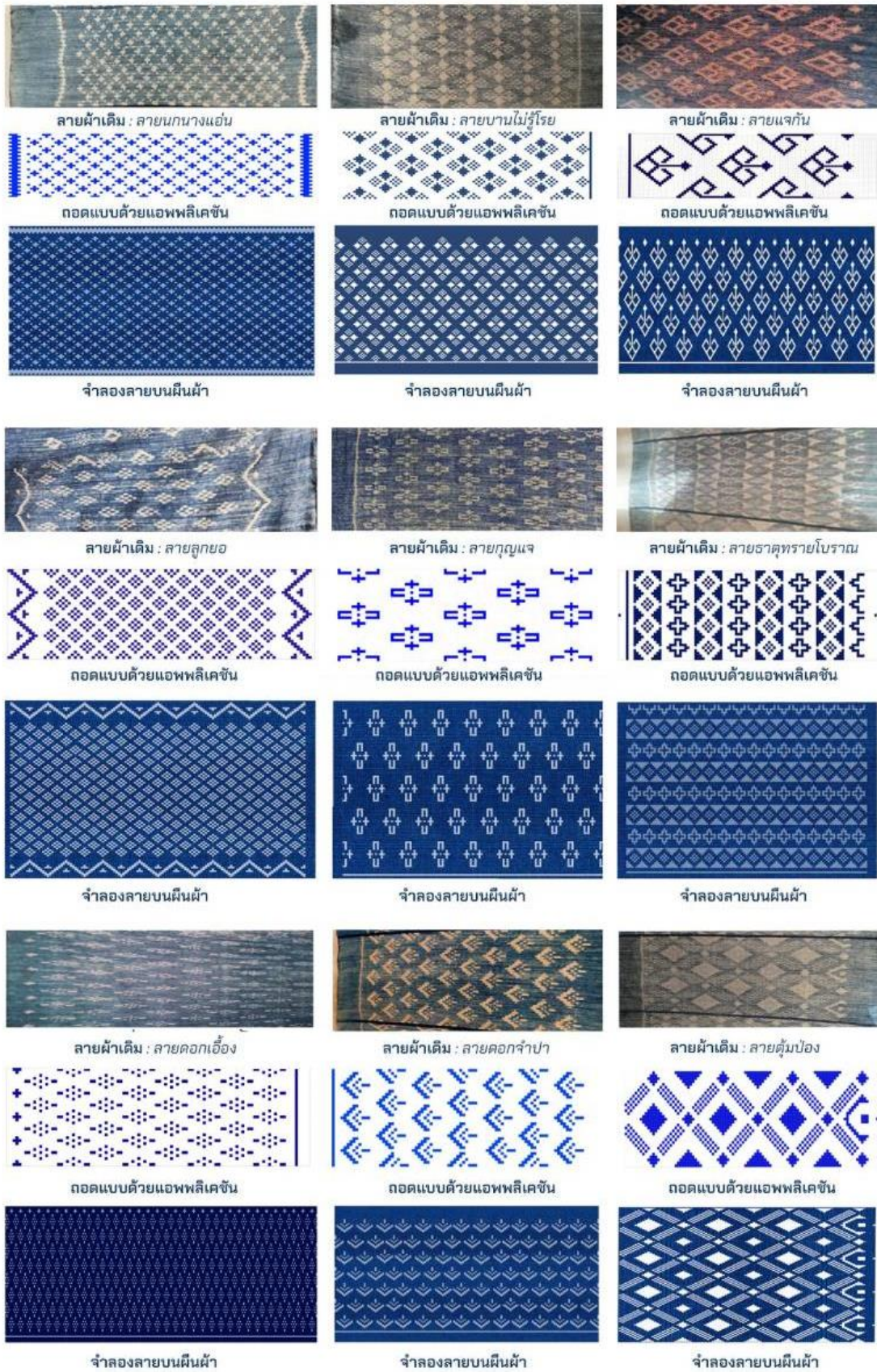
ภายใต้โครงการ

โครงการการพัฒนาชุมชนต้นแบบเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิต
ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืนของประเทศ ระยะที่ 1
กิจกรรม “การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าย้อนครามและย้อมสีธรรมชาติ
ในแนวคิดการออกแบบและรูปแบบธุรกิจอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

แบบจำลองทอเป็นผืนผ้า : ลายนกนางแอ่น ลายอัตลักษณ์ประจำกลุ่ม

รูปที่ 19 แอปพลิเคชันออกแบบลายผ้ามัดหมี่

รูปที่ 20 ลายผ้ามัดหมี่ย้อมครามบ้านดอนกอย สกลนคร ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์

3. เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy)

เศรษฐกิจสีเขียว คือ ระบบเศรษฐกิจที่ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงความเป็นอยู่ของมนุษย์และความเท่าเทียมทางสังคม ขณะเดียวกันก็ลดความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและความขาดแคลนทางระบบนิเวศอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยวิธีการที่ใช้และปล่อยคาร์บอนออกน้อย ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากและเกิดจากความร่วมมือของคนในสังคม (ที่มา: The UNEP-led Green Economy initiative, 2011)

โดยในงานวิจัยนี้ มทร.อีสาน ได้ดำเนินการกิจกรรมย่อยดังต่อไปนี้

1) ชื่อแผนการ : การกำจัดและบำบัดน้ำย้อมครามเสื่อมสภาพก่อนการปล่อยลงสู่ธรรมชาติ

ตอบโจทย์

- SDG9 อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน : สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- SDG12 บริโภคและผลิตอย่างมีความรับผิดชอบ : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- SDG15 ชีวิตบนบก : ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียมลพิษทางชีวภาพ

เป้าชีวิต

- ชุมชนสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อลดการปล่อยน้ำเสียลงสู่ธรรมชาติได้ 1 ระบบ

2) ชื่อแผนการ : การติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ระบบออนกริด

ตอบโจทย์

- SDG7 พลังงานสะอาดราคาถูกลง : สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา
- SDG12 บริโภคและผลิตอย่างมีความรับผิดชอบ : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าชีวิต

- ชุมชนได้ระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ระบบออนกริดติดตั้งเพื่อลดค่าไฟฟ้าในกระบวนการผลิตผ้าย้อมคราม 1 ระบบ

รูปกิจกรรม

รูปที่ 21 การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์เพื่อใช้กับระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์แบบออนกริดเพื่อลดค่าไฟฟ้า
ในกระบวนการผลิตผ้าย้อมคราม

3) ชื่อแผนการ : การยกระดับดิจิทัลมาร์เก็ตติ้งและการพัฒนางาน Content สำหรับการขายให้กับ
นวัตกรรมชุมชน

ตอบโจทย์

- SDG1 ความยากจนต้องหมดไป : ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่
- SDG4 การศึกษาที่มีคุณภาพ : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุม
และเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- SDG8 งานที่ดี เศรษฐกิจที่เติบโต : ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และ
ยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

เป้าชี้วัด

- โมเดลต้นแบบการขายผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ใช้การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามและสี
ธรรมชาติด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG บนช่องทางออนไลน์ 1 โมเดล

รูปกิจกรรม

ทดสอบตลาด

"สวนแมน Craft market"

อ.เมือง จังหวัดสกลนคร

10-12 ธันวาคม 2565

design
eco

ตลาดออนไลน์

Facebook

[กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดอนกอย อำเภอพรรณานิคม สกลนคร](#)

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057211819586>

**กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดอนกอย
อำเภอพรรณานิคม สกลนคร**
1.7 พัน ถูกใจ • ผู้ติดตาม 1.9 พัน คน

[ถูกใจแล้ว](#)
[ส่งข้อความ](#)
[ค้นหา](#)

[โพสต์](#) [เกี่ยวกับ](#) [Mentions](#) [รีวิว](#) [ผู้ติดตาม](#) [รูปภาพ](#) [เพิ่มเติม](#)

แนะนำตัว

ผลิตภัณฑ์สินค้า O-Top กลุ่มทอผ้าย้อมคราม

- [เพจ](#) · การช้อปปิ้งและค้าปลีก
- [โทร](#) 087 091 2190
- [ส่งข้อความ](#)
ปกติแล้วตอบกลับในไม่กี่วัน
- [ช่วงราคา](#) · BBB

โพสต์

[ตัวกรอง](#)

กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดอนกอย อำเภอพรรณานิคม สกลนคร
4 วัน · [🌐](#)

ผ้าถุง2ตะกอกพร้อมส่งจ้า

ร้านค้า : omoomee official

<https://shopee.co.th/omoomee>

Seller Centre | ขายสินค้าที่ยั่งยืน | ตาวันโนเบล | ติดตามเราบน Facebook, Instagram, Line | การแจ้งเตือน | ช่วยเหลือ | ไทย | สโมสรใหม่ | เข้าสู่ระบบ

Shopee ค้นหาในร้านค้า | ในร้านนี้ |

กระเป๋าสะพายข้าง เสื้อกีฬาขาว เสื้อโครม รองเท้าผ้าใบ ชุดคริสตัลมาส แมส เสื้อ กางเกงขาขา

omoomee official
Active 13 ชั่วโมง ที่ผ่านมา

+ ติดตาม

พูดคุย

รายการสินค้า: 78
กำลังติดตาม: 213
ประสิทธิภาพการขาย: 94% (ภายในไม่กี่ชั่วโมง)

ผู้ติดตาม: 49
คะแนน: 4.8 (การโต้ตอบทั้งหมด 9)
เข้าร่วมเมื่อ: 3 ปี ที่ผ่านมา

หน้าแรก | สินค้าทั้งหมด | กระเป๋า | เสื้อผ้าแฟชั่นผู้หญิง | รองเท้าผู้หญิง | เครื่องประดับ | เพิ่มเต็ม

เสื้อผ้าแฟชั่นผู้หญิง ดูทั้งหมด >

ผ้าฝ้ายมัดย้อมย้อมคราม
฿950

ผ้าฝ้ายมัดย้อมย้อมคราม
฿950

ผ้าฝ้ายมัดย้อมย้อมคราม
฿1,100

เสื้อยूनผ้าครามทอมือ
฿950

ผ้าฝ้ายมัดย้อมย้อมคราม
฿1,100

ผ้าฝ้ายมัดย้อมย้อมคราม
฿1,100

หมวดหมู่: เสื้องัดย้อม, **มัดย้อม**, ผ้าสาคู, สีน้าขายตี, ราวา 1/1 < >

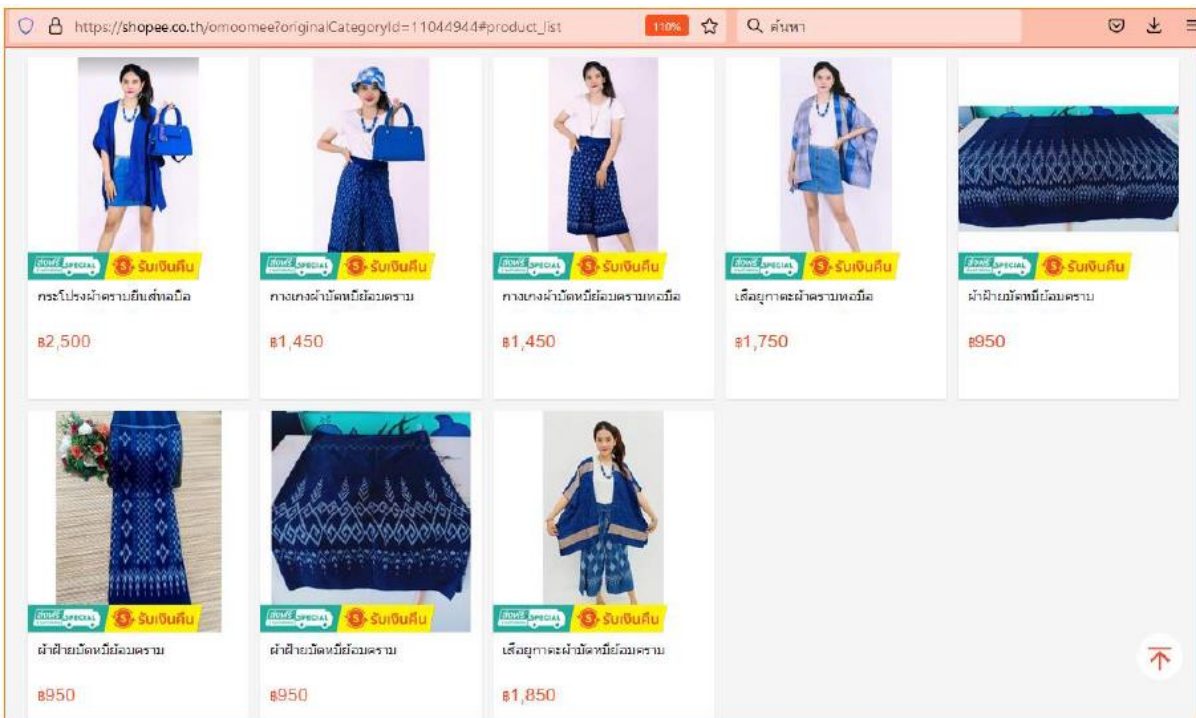
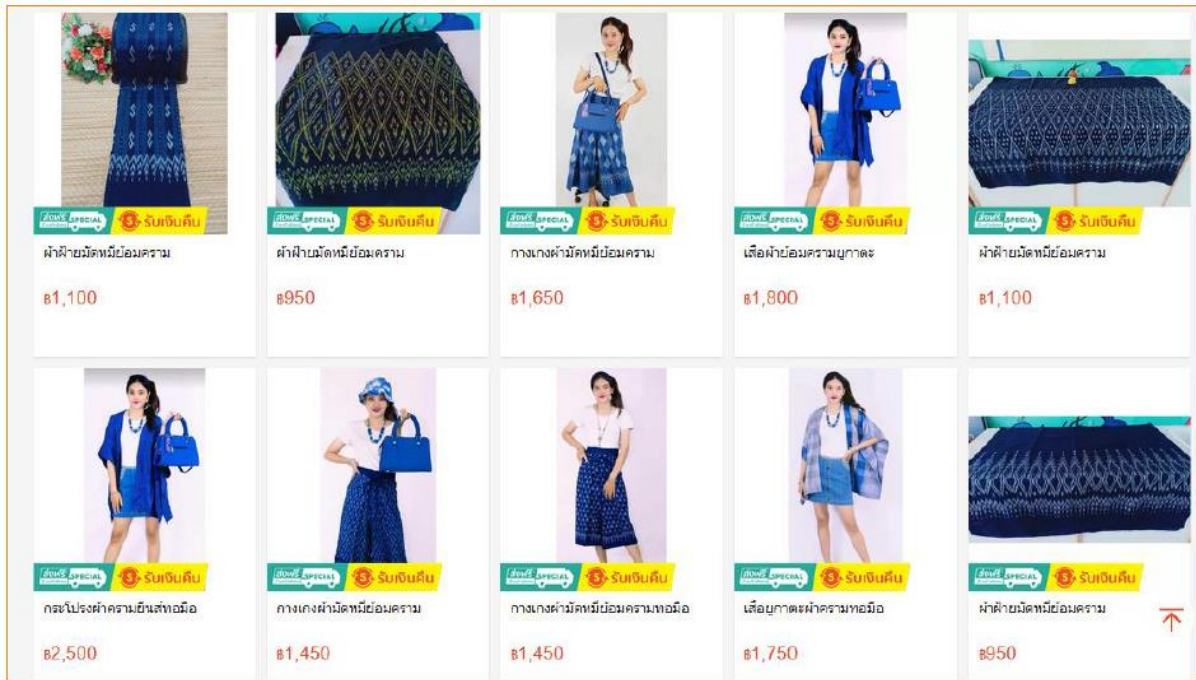
สินค้าทั้งหมด

กระเป๋า

เสื้อผ้าแฟชั่นผู้หญิง

รองเท้าผู้หญิง

เครื่องประดับ

8. กระบวนการดำเนินงาน (วัตถุประสงค์)

- 1) การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามและผ้าย้อมสีธรรมชาติ ผ่านกระบวนการย้อมสีธรรมชาติ โดยใช้นวัตกรรมต่างๆ
  - 2) ผลิตและนำเสนอผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามและผ้าย้อมสีธรรมชาติ ด้วยหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์
- สิ่งทอ

3) จัดทำการตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าใยธรรมชาติและผ้าใยธรรมชาติ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและสร้างแบรนด์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าใยธรรมชาติ

4) รวบรวมฐานข้อมูลตลอดห่วงโซ่อุปทานของการแปรรูปผลิตภัณฑ์

9. Output (นวัตกรรม/รูปแบบ)

- 1) ได้กระบวนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าใยธรรมชาติและผ้าใยธรรมชาติด้วยนวัตกรรมฯ
- 2) ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ผ้าใยธรรมชาติและสีธรรมชาติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 3) ได้ช่องทางการจัดจำหน่ายที่มีคุณภาพ
- 4) ได้ฐานข้อมูลตลอดห่วงโซ่อุปทานในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่

10. Outcome ผลลัพธ์

- 1) แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปผ้าใยธรรมชาติและผ้าใยธรรมชาติ
- 2) ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าใยธรรมชาติและสีธรรมชาติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 3) ชุมชนเกิดองค์ความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างยั่งยืนบนหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) ยกระดับผลิตภัณฑ์ด้านผ้าใยธรรมชาติ

11. Impact ผลกระทบ

- 1) เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม
- 2) ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- 3) ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- 4) สร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- 5) เกิดคลังความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาชุมชนอย่างสมดุล
- 6) เพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจฐานราก
- 7) อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด
- 8) ขยายตลาดชุมชน

12. ภาคิเข้าร่วม

1. กลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มแปรรูปผ้าใยธรรมชาติ จังหวัดสกลนคร
2. สำนักงานเกษตรอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
3. สำนักงานพัฒนาชุมชน
4. หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการส่วนหน้า อว.

5. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร

6. ผู้ใหญ่บ้านดอนกอย อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร

13. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร. 2561. เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสกลนคร. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.). สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2565. จาก http://www.thai-explore.net/search_detail/result/3037.
- [2] สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร. 2565. แผนพัฒนาการเกษตรจังหวัดสกลนคร ปี2563 – 2564. สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2565. จาก <http://www.sakonnakhon.doae.go.th/>.
- [3] ทักษิณก พรอคเจริญ. 2555. เทคนิคการเลือกตัวอย่าง. สำนักนโยบายและวิชาการสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- [4] รุ่งนภา สิงห์สถิตย์ และรัชดาพร ฐานมัน. 2561. ความสัมพันธ์ของความรู้และทัศนคติต่อพฤติกรรม การสร้างเสริมสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย 1 มีนาคม 2561.
- [5] บัณฑิต อินดวงศ์. (2559). ชุดโครงการการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมอาหารและการสร้างแต้มต่อทางธุรกิจ. ผลงานวิจัยเด่นของ สกว.ประจำปี 2558. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- [6] เอกรินทร์ พึ่งประชา. 2560. ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการระบบและความมั่นคงอาหารของชุมชน: กรณีศึกษาอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย [Online]. eLibrary.trf.or.th: Available: https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5420037.
- [7] เทคโนโลยีชาวบ้านออนไลน์. 2564. กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดอนกอย สกลนคร บนวิถีแห่งความ “พอเพียง” สร้างอาชีพ [Online]. www.technologychaoban.com: Available: https://www.technologychaoban.com/thai-local-wisdom/article_170716.
- [8] สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2561). เศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 11). สำนักงาน กปร.
- [9] ตระกูลพันธ์ พัทธเมธา. (2557). การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 34(1), 119-136.
- [10] ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ.2564-2569. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. 2561.

14. ผลงานตีพิมพ์เผยแพร่

Paper ID: 391ADA03

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสุรินทร์
ขอมอบเกียรติบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

**เอกวิทย์ หายักวงษ์ อนุชาวดี ไชยทองศรี เพชรไพรวริน อุปปิง นครินทร์ ศรีปัญญา จักรเรศ เมตตะ
ธำรงค์ เตือนรุ่ง สุวรรณโสภา สมพงษ์ วัชรันติ มานิตย์ สานอก และ ททัยรัตน์ หอมไกรลาศ**
ได้รับรางวัล รองชนะเลิศอันดับ 2

ในการนำเสนอผลงานวิจัยกลุ่ม **มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** ภาค **บรรยาย**
เรื่อง **การสำรวจพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเป้าหมายที่สอดคล้องกับเงื่อนไขการส่งเสริมพัฒนาตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง (SEP) เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอย่างยั่งยืน(SDGs) จังหวัดสกลนคร ภายใต้โครงการการ
พัฒนาชุมชนต้นแบบเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอ**
ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติราชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 13
"วิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ BCG"
ระหว่างวันที่ 17 - 18 พฤศจิกายน 2565

ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสุรินทร์
ให้ไว้ ณ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2565

(รองศาสตราจารย์ ดร. สำนวณ เสาวอุต)
อธิการบดีประจำวิทยาเขตสุรินทร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิตพิต ศรียง)
อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2

ภาคบรรยาย กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ในการประชุมวิชาการระดับชาติราชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 13 ระหว่างวันที่ 17-18 พฤศจิกายน 2565
ณ มทร.อีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

ผลงานวิจัยเรื่อง

การสำรวจพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเป้าหมายที่สอดคล้องกับเงื่อนไขการส่งเสริมพัฒนา
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs)
จังหวัดสกลนคร

ผศ.ดร.เอกวิทย์ หายีทองขันธ์

อาจารย์ ดร.สมพงษ์ วัฒนดี

ผศ.ดร.เพชรพรธิน จูปิ๊ง

อาจารย์นัครินทร์ ศรีปิฎกญา

ผศ.ดร.จิตรเรศ เมตตะธำรงค์

อาจารย์เดือนรุ่ง สุวรรณไสกา

อาจารย์ ดร.อนุชาวิท ไชยทองศรี

อาจารย์นัครินทร์ สานอก

อาจารย์ดร.กัษิรรัตน์ หอมไทรลาศ

16

